

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem sementiču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natiane enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Pogreb dr. Štefana Kočevarja v Celji

Štajerskim Slovincem je v noči od 22—23. februarja t. l. nemila smrt pobrala zopet jednega prvih, najstarejših in najzaslužnejših buditeljev in domoljubov. Umrli nam je starosta naših narodnjakov, preblagi g. dr. Štefan Kočevar, upokojeni c. kr. okrajni zdravnik in cesarski svetovalec.

Rodil se je leta 1808 v slovenskem trgu, v Središči, od precej imovitih staršev, ki so ga dali v latinske šole v Maribor in visoke šole v Gradec in Dunaj, kder je tudi prejel čast in naslov doktorja zdravilstva. Služboval je na večih mestih na Štajerskem; nekaj časa tudi v Podčetrtku, dokler se ni preselil stalno v mesto Celje. Kot zdravnika je daleč zaslovelo njegovo ime. Pogosto je bil uspešno klican k bolnikom, katere so drugi zdravniki bili uže popustili. Siromakom pa je bil zelo izredno usmiljeni oča tako, da mu tukaj še najgrša politična zagriženost ni mogla odrekati priznanja. Njegovo zvestobo v zdravniškem poklicu priznala je celó vlada in na njeni nasvet so svitli cesar blagega moža počastili z naslovom cesarskega svetovalca.

Toda nam Slovincem bil je rajni še več. Bil nam je narodni buditelj, uže takrat, ko so domoljubi slovenski bili še jako redko sejani. Njegov bistri duh je kmalu spoznal žalostni položaj slovenskega ljudstva in njegovo plemenito srce mu ni dopuščalo tukaj rok križem držati. Začel je torej štajerske Slovence vzbujati k narodnej zavesti. Najdemo ga v zvezi s vsemi odličnimi domoljubi, s vsakim narodnim podjetjem in v burnem letu 1848 podal se je tudi v politično borbo. Delal je na vso moč zoper veliko-nemški državni zbor v Frankfurtu, ki je hotel vse avstrijske Nemce s Slovani vred velikej Nemčiji prikrpiti in Avstrijo razdreti.

Takrat smo zlasti štajerski Slovenci prvič na politični oder stopili. Smemo biti ponosni

na tisti čas, kajti branili smo celokupnost Avstrije, potegovali se za neodvisnost avstrijskega cesarstva in prvič zglasili se za svoje narodne pravice.

Kakor so slovenski vojaki cesarja branili na Italijanskem pod slavnim Radeckym proti Italijanom, tako so slovenski domoljubi doma varovali Avstrijo zoper velikonemške rogovileže in grabljivce.

In med temi slovenskimi korenjaki, cesarju in narodu zvestimi, bil je na odličnem mestu tudi g. dr. Kočevar. Izvoljen za poslanca ni poškilil čez avstrijske meje v Frankfurt, ampak šel je z večimi domoljubi k bratom Hrvatom v Zagreb, ki so pod slavnim banom Jelačičem največ pripomogli, da je bila Avstrija rešena nemško-magjarske revolucije. Od tiste dobe je med domoljubi beseda dr. Kočevarja dobila največjo veljavo na Štajerkem. Slovenci so ga častili in poslušali kot najmodrejšega svetovalca in sčasoma kot očeta!

Zato pa je novica, da je preblagi mož, nevarno zbolel, povsod Slovence nemilo dirnola. In ko se je zvedelo, da je izdihnil, mislilo se je tudi na primeren pogreb, ki je pa res bil sijajen, izredno slaven in veličasten. Pogreb je bil vreden in primeren zaslugam dr. Kočevarja pa dela Slovincem tudi lepo čast. Veliko tisoč naroda se je zbralo v nedeljo 25. februarja t. l. popoldne ob 3. uri pred hišo rajnega v gospodskaj ulici v Celji.

Vencev se je poslalo od vseh strani. Bela Ljubljana je poslala 80 gospodov, med temi 23 Sokolov z zastavo, in pevski zbor tudi z zastavo.

Mozirskih Sokolov je prišlo 25. Tudi Hrvati so se spomnili rajnega in odposlali h pogrebu več odličnih gospodov iz Zagreba. Mariborska čitalnica bila je zastopana po svojem predsedniku in večih odbornikih, med njimi je bil tudi poslanec g. dr. Dominkuš. Nad grobom v slovenskem pokopališči pa je slavnemu domo-

ljubu govoril slovo v imenu Slovencev, g. dr. Zarnik iz Ljubljane, v imenu Hrvatov g. dr. Folnegovič, iz Zagreba. Nagrobna pa, milo doneče spevana od 60 pevcev, sklenila je sijajno pogrebno svečanost.

Rajni domoljub bodi nam vsem v izgled; njegovo ime pa naj med nami slovi v vednem, blagem in hvaležnem spominu. Bodi mu lahka zemlja slovenska, v katerej počiva in za katere čast in blagor je srce njegovo zmiraj koprnelo! Desterniški.

Gospodarske stvari.

Kako po zimi goveje živino krmiti.

Da je pri krmiljenju goveje živine tudi kakor povsodi treba pameti in razuma, na to resnico mnogi kmetovavci še vse premalo porajtajo. Kjer ni raznih fabriških odpadkov na razpolaganje, kar je skoraj pri vseh naših kmetih, tam se pogosto goveja živina po zimi tako slabo in pičlo krmi, da posebnega dobička od tako postrežene živine ni pričakovati, dosti je če le preveč ne izhujša in suha ne postane. Živali najzlatnejšega plemena se pokvarijo v najkrajšem času in zarodiči zlahkanih bikov so navadno slabejši od onih domače plehe. Hočemo toraj o zimskem krmiljenju naše goveje živine bolj obširno govoriti in s tem k boljši strežbi kolikor moremo pripomoči.

Skušnje in znanstvo so pokazale, da potrebuje vsaka žival dan na dan določeno množino vsakovrstne hrane, da si telo ohrani vedno v enakem stanju. To hrano porablja žival za dihanje, za napravljajanje živalske toplote in v nadomestitev vseh onih telesnih delkov, ki se dan na dan porabljajo. Če živalim le toliko hrane privošimo, kolikor je ravno v nadomestitev porabljenih tvarin neobhodno potrebujejo, potem ne moremo od njih pričakovati mleka, mesa itd. Ako mora pa žival še vrh tega težka dela opravljati ali nam mleko dajati, potem mora hujšati in sušeti, ker si odvzetih telesnih delkov ne more več nadomestiti. Le če živali več hrane položimo kakor je za svojo ohranitev potrebuje (se ve da tudi to velja le do določene meje) moremo tirjati, da žival meso, mleko ali volno prideluje. Prepičelo krmiljenje domače živine je toraj velika potrata.

Kmetovalec polaga v krmi goveji živini gotovo glavnicu ali kapital. Če mora pa žival to glavnicu jedino le v ohranitev svojega telesa obračati, tedaj ne more nič pridelovati, niti mesa niti mleka. Zgubiva toraj v krmi ležečo denarno vrednost, katero mu k večjemu slab gnoj le slabo povračuje.

Hrana, katero živini pokladamo, se da v dve vrsti razdeliti in sicer v take tvarine, katere imajo gnjilec ali dušec v sebi, in v take,

ki tega nimajo. Prve imajo v obilni množini v sebi protein ali sirovi beljakovec, t. j. one snovi, iz katerih se v živalskem telesu poglavitno mleko in meso snuje in dela.

Ona hrana, ki je brez gnjileca ali dušca, se porablja v živalskem telesu najbolj za napravo toplote in pa maščobe. Natančno znanje raznotere hrane nas nareja zmožne naši živini tako hrano izbirati, ki je dober kup in pri tem največje povrednoščenje v živalskem telesu pripušča. (Konec prih.)

Hmeljarstvo.

III. Kdo ga naj sadi? Pri nobenem oddelku hmetijstva ni toliko zapeljivega, kakor ravno pri kmeljoreji posebno za naše kraje zdaj, ko so tako ugodne letine zanj! Ni vse zlato, kar se sveti, in to velja tudi o hmelji. Kakor pri vsakem drugem pridelku, tako se tudi pri hmelji cena menjuje in to še v veliko večji meri! Kdor bi tako preračunal dohodke od hmelja, kakor nja cena zdaj stoji in se na to zanašal, ta bi se utegnil zelo zmotiti! Bila so leta, ko je veljal cent hmelja 400 fl. so pa bila tudi taka, ko je en cent samo 24 fl. do 30 fl. veljal. Iz tega se vidi, kako menjatvi v ceni je hmelj podvržen. Pridejo leta, ki ima hmeljar zgubo pri svojem hmelji in tedaj je gorje, če se je le na to zanašal. Zgodilo se je vže na velikih krajih, da so tam, kjer so bili hmelj nasadili, ga zopet izruvali zaradi male cene. Ko so pa prišla zopet dobra leta, jim je bilo se ve da žal in kmet se je za ušesi kraspal. Če je kje previdnost dobra, je gotovo tu na mestu. Kdor toraj začne hmeljariti, naj si ta le vprašanja stavi in z dobro vestjo odgovori:

1. Ga zamorem saditi, imam zanj pripravljeno (rigolano) zemljišč.

2. Koliko ga zamorem saditi, da ga bodem lahko obdeloval brez škode za druge pridelke?

3. Imam gnoja in denarja zadosti, da zamorem tudi več let potrpeti, če pridejo slaba leta, in nebi cela kmetija trpela in da ne pridem zavoljo hmelja na kant, kar se je vže tudi zgodilo.

Če se je vse to prevdarilo in če je odgovor vseh vdrašanj za nasaditev, tedaj ga naj kmet sadi, ker hmelj je potem pravi blagoslov božji pri kmetiji, ker on utegne kmeta v nekih dobrih letih obogateti. In v slabih? Mu ne morejo kaj škodovati, ker se ni toliko zanašal. Staviti pa vse na eno karto, kakor nekateri nameravajo in udariti — „banko“! to bi bilo neprevidno in mogoče pogubno.

Delo v vinogradu med letom.

1. Gnoj naj se po trgatvi po zimi v vinograd raznosi in se zemljo pokrije. 2. Vejnik (vevnik, plastje), katerega je pripravljati